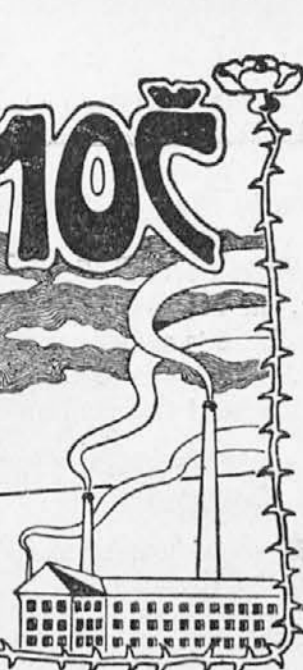

NAŠA MOČ

GLASILO
SLOVENSKEGA
DELAVSTVA

Izhaja vsak
petek.

Uredništvo in
upravnništvo v
Kopitarjevih ulicah
št. 2.

Na očinina znaša:
celoletna . . . K 3.—
pololetna . . . „ 1:50
četrtletna . . . „ 0:75
Posam. št. „ 0:10

Štev. 10. V LJUBLJANI, dne 8. februarja 1907. Leto II.

Se enkrat Faust.

Začnimo zopet z neko pravljico. V gozdu in povsod je vladal neomejeno volk; njega se je balo vse, on pa nobenega. Pride do občinske seje med živali. Volk sedi mogočno na svojem županskem stolcu in vpraša, ako želi kdo besede. Vstane teta lisica, ki je poznala vse gozdove in vsa pota, ker je bila že štiri leta nastavljena pri volku kot »forštnarica«: »Visokovzvišeni gospod volk! Vsega si gospodar in vse je tvoje. A prišel je en sovražnik, ki je močnejši od tebe. Nosi črno suktnjo in ime mu je: »ta pravi človek«. Volk se kar trese od jeze in z lisico gre na cesto ven čakati za grm, da pride »ta pravi človek«. Priskaklja po cesti fleten dečko. — Je to ta pravi človek? — »O ne! Ta bo šele postal,« pravi lisica. Potem jo polagoma primaha stavec, črevljar po svoji obrti. Bil je častitljiv ter slabotnega telesa. — »Je-li ta?« — »Ta je že bil,« ga poduči lisica. V tretjič pa primaha mirno in moško mladenič. »Ta je,« pove volku lisica ter jo pobere nemudoma v gozd. Volk mu gre takoj nasproti, a človek mu zasoli nekaj tacega v obraz, da ničesa ne vidi in ne sliši, celo po glavi mu je človek tolkel, da je vse svetnike v nebesih gledal. Ob-

činski živalski svet izraža v prihodnji seji volku svoje sožalje ter obsodi nastop človeka.

Ta pravljica je kot nalašč za Sveče, Bistrico in Podsinjovas. Kakor med živali volk tako vlada povsod in v vsem na Bistrici tovarna, oziroma »gospodje od tovarne«.

Kaj je socialna politika, ve najboljši gospod Faust. Koga naj se voli v »Altersversorgungskassa«, ve gospod Faust. Kaj naj v njej odbor ukrene: »Herr Direktor wissen am besten«. Katero gostilno moraš na Bistrici obiskati, ti pove gospod Faust. Kakšno društvo ni potrebno, ti pove gospod Faust. Kdaj morajo žandarji v sosednji hiši ostati, komandira Faust. (Vprašamo samo: Tem je tako komandiral: Ven metalo se bo pri Gašperju gotovo; ako se vrže kaplana ven, ne zganite se, ako mi stopi kdo na mal prst na levi nogi, primite ga; ako se mene ven vrže, zabodite ga!) Kakšne časnike smejo brati, odloča gospod Faust. (»Naša moč« in »Mir« se bo zastoj v tovarni razdelil, »Štajer« je od gospoda Fausta strogo prepovedan, še za drag denar ga ne dobiš.) Kakšne kaplane bo mili knezoškof v Svečah nastavljal, pove gospod Faust. Kdo sme v cerkvi orglati, pove gospod Faust. »Ta pravega človeka« je manjkalo, ki bi se g. Faustu postavil. A prišel je, in sicer v osebi č. g. Laknerja. Ko ga je gospod Faust gledal z radovednostjo, mu je zasolil gospod Lakner strokovno delavsko društvo v obraz, da je vzelo gospodu Faustu vid in posluš, pamet in žamet. Mi tudi zdaj ne razumemo, zakaj se g. Faust, ako ima čisto vest, boji strokovnega društva.

Preblagi gospod Lakner počiva v zemlji! Kdo v Svečah, Načah, Rovtah, na Bistrici ni poznal tvojega blagega smehljaja? Kdo ni rad tvoje roke stisnil? Kdo ni vedel kaj povedati o tvoji milosti, o tvoji prijaznosti? Pa bila ti je

usojena smrt! A blagor tebi! Kropile so tvoje truplo in tvoj grob obilne solze ljudstva, spremile so te pred božji prestol molitve naroda.

Toda glej: narod je dobro sodil; nekdo pa je grozno obsodil, in sicer občinski odbor na Bistrici. Dne 3. decembra 1906 so poslali skrbni občinski očetje protest na knezoškofijski ordinarijat. Kako se glasi protest, nas ne briga nič. A eno stvar so hoteli s tem najvišji cerkveni oblasti povedati: Tacega kaplana ne več! — O ti predrzna fužinasta fužina! O ti nesramna vsenemška zabitost! O ti protiljudska sovražnost do duhovnikov! Ljudstvo ljubi, občinski svet sovraži, ljudstvo je pri pogrebu, občinski svet čepi doma za pečjo! Ljudstvo se solzi, občinski svet se veseli, ljudstvo vzdihuje po novem duhovniku, občinski svet protestira proti njemu! A oglejmo si posameznike. Da se je gospod Mauer podpisal in dr. Klmpacher, temu se ni čuditi, saj sta vsenemškega mišljenja! Čudimo se bolj temu, da ta dva gospoda sedita v občinskem odboru. A čudom se čudimo g. Arnoldu, slovenskemu učitelju, g. Ibouniku, gospodu Fajniku, ki ima sina frančiškana v Ljubljani.

Naravnost škandal pa je podpis gospoda Janeza Kuraša. Ne moremo si misliti, da je on podpisal! Je-li res on sam podpisal? Gospod Jožef Partl, ugledni kmet, stara katoliška, slovenska korenina, tudi? Kdo pa nosi hlače v občinskem svetu? Gospod ali pa kmet? Ste torej vsi figa-možje?

Vsem skupaj je očetovski blagoslov dal g. Faust! Stavimo pa sto na eno, da razun gospoda Mauerja, dr. Klmpacherja, g. Arnolda in gospoda Fausta nobeden celega protesta še razumel ni! Mi svetujemo g. Mauerju, naj gleda na svoj gozd, g. dr. Klmpacherju, da naj pazi na svoje holnike, g. Arnoldu, naj uči svoje šolarje,

Vabilo družbe sv. Mohorja.

Družba sv. Mohorja stopa pred Slovence s srčnim vabilom k prav obilemu pristopu. Kakor kaže »Glasnik« v zadnjem družbenem koledarju, je število novovpisanih udov v »zlatih bukvah« doseglo častno število 267.194, in družba je od časa svoje ustanovitve sem razposlala samo svojim redno vpisanim udom 10 milijonov 800.934 knjig.

Slovinci! Ali nas te številke ne vzpodbujajo k nadaljni vztrajnosti, k vedno novemu napredku? Zato veljaj i za letos: Kdor le more, pristopi k družbi sv. Mohorja! Zvesti ji ostanite vsi stari udje, priborite ji pa tudi še prav mnogo novih. Zlasti v mnogih naših društvih naj bi se pričela živahna agitacija za družbo sv. Mohorja! Čim večje bo število udov, tem uspešneje bo mogla družba izvrševati svoje delo za verski, narodni, kulturni napredek Slovencev!

S posebno prošnjo se zopet obračamo do čč. gg. poverjenikov, da prevzamejo tudi letos svoje sicer težavno, a toliko koristno in zaslužno delo ter družbi dovedejo čim največ starih in novih udov!

Književni dar za leto 1907 je ta-le:

1. »Zgodbe sv. pisma«, 14. snopič. V tem snopiču bo podal Slovincem dobro znani pisatelj dr. J. E. Krek prevod in razlago »Dejanje apostolov«. — »Zgodbe« so kakor po vsebini tako po slikah Slovincem dobro znane, da jih pač ni treba več priporočati! Naj bi nam ohranile stare in privabile prav mnogo novih udov!

2. »Pamet in vera«. III. zvezek. Spisal J. M. Seigerschmied. — Prejšnja dva zvezka tega temeljitega dela sta si pridobila mnogo priznanja. Gotovo bo tudi tretji zadovoljil čitatelje. Poljudno, znanstveno - temeljito obravnava vprašanja: »Očetova podoba«, »Odkod in čemu?«, »Nevidni svet«, »Prevažna vprašanja« »Osodepolni padec«.

3. »Umni čebelar«. I. snopič. Spisal Franc Lakmayer. Ljuba prijateljica je slovenskim oratarjem pa tudi drugim čebela. Čebelarstvo je zadnja leta zelo napredovalo in čebelarji so od družbe že mnogokrat zahtevali poučno knjigo o tej stroki. Letos jo podamo! Spisal je to delo priznani strokovnjak-čebelar in gotovo bo ustregla širšim krogom.

4. »Življenja trnjeva pot« se imenuje lepa povest, katero po resnični zgodbi iz polupretkelega časa Mohorjanom pripoveduje znani slovenski pisatelj Jos. Kostanjevec.

5. »Slovenske Večernice«, 59. zvezek, bodo tudi podale lepega pripovednega berila. Že stara, a vedno priljubljena znanka so »Večernice« Slovincem in bodo to ostale gotovo tudi za bodoče.

6. »Koledar družbe sv. Mohorja za leto 1908«. Naš Koledar je Slovincem istotako že star znanec! Potrudili se bomo, da bo kolikor mogoče zanimiv, pa tudi kratkočasen.

Evo, to Vam je književni dar, ki ga letos podaja družba sv. Mohorja! Na Vas, dragi Slovinci, je, da s čim najobilnejšim pristopom k družbi poskrbite za to, da se te knjige čim največ razširijo med narod!

Nabiralne pole z denarjem naj se odboru dopošiljajo do dne 5. marca. Mnogo truda, sitnosti in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne dopošljejo ob pravem času udnine!

Posamezne ude in take kraje, ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po

g. Faustu, naj zboljša svojim delavcem plačo, prevzvišenemu knezoškofu pa naj prepuste nastavljanje kaplanov.

Najboljše pa je, da je nad 120 Svečanov vložilo protiprottest na cerkveno oblast. Tako je prav! Gg. Feiniga, Plavca, Partlna, Kraigerja, Kuraša pa opozorimo, da naj nikdar več ne podpisujejo take godlje, ki se je skuhalo v nemškonalnih bučah. Je dosti, ako se tem meša, ni treba, da bi se vam tudi! Pamet! Pamet!

Med brati in sestrami.

Koroška krščansko socialna delavska organizacija. Celovec. Predzadnji teden se je vršila v Celovcu seja celovškega občinskega sveta. Zanimata naš dve točki te seje, kateri kažete, kako zastareli in sterilni so mestni očetje v Celovcu v socialnem in delavskem vprašanju! — Medtem namreč, ko stoka nebrot ubožnih delavskih družin med cunjami, v mrazu in v podzemeljskih luknjah v Ankershofenstrasse, Št. Rupertu in Št. Petru, se ti očetje bavijo z zidanjem šolskih poslopij, ko je itak že preveč šol v Celovcu! Da Št. Martin, Št. Rupert in Waidmansdorf niso imeli doslej lastnih šol, temu je bil en vzrok tudi želja mestnih celovških očetov, da se otroci iz okolice brž pomemčijo! Zdaj namreč so to dosegli, zdaj pa plačate sami; si mislijo. V Št. Rupertu se je tudi res že lastna šola začela. A kaj se stori za delavce? Se ne čudimo prav nič, da ti hodijo trumoma k socialdemokratom. Nemškonalna stranka za delavsko organizacijo nima prav nobenega smisla. Moral jim je priti rdeči odbornik Riese na pomoč, da jim je dal socialno misel: namreč mesto naj zida dve poslopji v »Kumpfgasse« za uradniške družine. Stalo bi to 140.000 kron! Ker je pa v blagajni samo 33.000 kron, je dr. Metnitz vsem v začudenje pojasnil, da po njegovem mnenju se z 33.000 kronami ne dá zidati poslopje za 140.000 kron. Kako bodo denar dobili, to prepustijo njim! A nad vse značilno je sledeče: dr. Metnitz je odgovoril na eventualno vprašanje (ki ga seveda ne bo nobena nemškonalna glava stavila, k večjemu Ries), kako naj se občina zadrži napram delavskim stanovanjem. Sekcijski šef Inama Sternek, katerega štatistiko citira, pravi: da naj občina zida stanovanja, da se pride oderuhom v okom, ki izsesavajo uboge delavske družine! No! pravi Metnitz, tega se v Celovcu ni treba bati! Vemo, zakaj jo tako zavije. Namreč sam ima take »Zinshäuser«, kjer najbednejše družine v podzemeljskih jamah plačujejo 6 K 36 vin. na mesec! Kar gledat pridite v Ankershofenstrasse št. 9. Gorostasno je naravnost, da se sklicuje na Frankobrod, nemško mesto, kjer ba je zidarji izvrstno zaslužijo; torej naj si vzamejo boljša stanovanja! To je tista nevednost, tisto polovičarstvo! Kar vzame kako knjigo, pa slučajno naleti na frankfurtarske zidarje, pa pravi: Alo! v Celovcu delavskih posebnih hiš ni treba! Plača nemških zidarjev celovškim delavcem presneto malo pomaga! Dr. Metnitz svetuje, naj se sestavijo stavbena društva od različnih strank, kot so na Nemškem! Ti ljudje

družbenih pravilih letnini (2 kroni) dodati še 40 vinarjev za opravilne stroške, namreč za zavoj, spremnico s kolekom, delo itd. Seveda morajo potem poštino, ki znaša veliko več še sami plačati. Isto velja tudi za posamezne pošiljatve.

Mili Bog naj blagoslovi naše delo in geslo za Mohorjevo družbo ostani: »Ne nazaj in navzdol, marveč vselej naprej in navzgor!«
V Celovcu, dne 30. prosinca 1907.

»Izdajavec«. Zgodovinska povest iz turških časov. Spisal F. V. Slemenik. Str. 130. — Leta 1873 je izdala Družba sv. Mohorja, ki je takrat štela 21.892 udov, poljudno povest »Izdajavec«, ki je pri bravcih našla mnogo priznanja. Večkrat se je izrekla želja, naj se knjiga ponatisne, ker bo dobro došla čitajočemu občinstvu. Družba je tej želji ustregla in »Izdajavec« je sedaj izšel v drugem natisku. Povest je lepo zasnovana, polna iskrenega domoljubja in zelo zanimiva. Toplo jo priporočamo! Stane mehko vezana za ude 80 vin., za neude in po bukvarnah 1 K, po pošti 20 vin. več. — Družba sv. Mohorja bo izdala zanapre tudi druge ponatisne prej izdanih, sedaj že redkih povestij itd.

nimajo pojma, da Celje, Ljubljana, Jesenice, delajo to že dolgo, česar se oni šele zdaj spominjo! Celovška občina ravno nima pravega pojma za socialen svoj poklic.

Najnovejši škandal na Bistrici. Tovarna je raztrosila približno 100 »Štajercev med bistriške delavce. Drugače si ne zna pomagati, kot z »giftno krotko«. — V tovarni se bo zasnoval »bindiš«-kurz za g. Fausta, dr. Klimpaherja itd., da bodo »giftni krotki« dopisovali. Podučeval bo bržkone učitelj Feinig prepoldne, »Košičev Pepi« pa popoldne.

Podljubelj. Pustna veselica našega krščanskega socialnega delavskega društva se je izborna obnesla. Igrali smo igro »Kmet Herod«, tamburali in peli. Obiskalo nas je tudi nekaj delavcev iz Ljubljane, ki se niso mogli dovolj načuditi krasnemu petju koroških delavcev bratov. Občinstva je bilo sila veliko. Blagajnik je lahko zadovoljen.

Iz ljubljanske tobačne tvornice. Pred kratkim se je pokazalo, kako znajo socialni demokrati vleči delavstvo za nos. Neka delavka je bila vpisana nekoliko manj kakor eno leto v socialno-demokratski zvezi. Plačevala je na teden 20 vinarjev. Zdaj je pa bila bolna. Dobila je za en teden 1 krono 76 vinarjev bolniške podpore. Pritožila se je, da je dobila premalo, pa ji je odgovorila agitatorica: »Na shodu smo sklenili tako, da tisti, ki so vpisani manj kakor eno leto, dobe samo polovico, tisti pa, ki so vpisani celo leto, dobijo pa vso bolniško podporo, štiri krone.« Okrajšana delavka je takoj odstopila od zveze. Socialno-demokratska agitatorica je pobirala vsaki teden, povedala ji pa ni, kaj da so sklenili na shodu.

Maribor. Zakaj tukajšnja socialno-demokratska organizacija ne more dobiti onih tal, kot jih je imela pred desetimi leti? Zato, ker se še zdaj ne ve, kam je prišel oni denar, kar ga je bilo v blagajni ob času razpustitve leta 1897. Tako pravijo oni, ki so bili takrat pri organizaciji in nočejo več pristopiti. Na tako imenovane »hauserje«, ki imajo lastne hišice, pa imajo posebno piko, ker se nočejo organizirati; že vedo, zakaj ne. Ob času, ko so bili rdečkarji najmočnejši, do leta 1897, dobivali so tudi nekateri podporo, če si bil tako srečen, da si imel takrat lastno hišo, bil si pa tudi tako nesrečen, da si, ako si potreboval in prosil za podporo 10 do 15 kron, manje kot drugi, ki ni imel hiše svoje. Zato pa tudi ne gremo prej zraven, da bodo že vsi drugi; takrat se bo pa reklo »holt«, naprej pa ne, kakor leta 1897. Naj nam pravijo, da smo »krompirjevi kralji«, smo pa tudi kralji svojih hiš. — Zadnjič ste poročali o tukajšnjem »Katoliškem delavskem društvu«. Vaš poročevalec pa je pozabil omeniti, da ima omenjeno društvo tudi »pravovarstvo« (Rechtsschutz). Naj bi se delavstvo le bolj oklenilo, več koristi bo imelo, kot pri vsakem drugem društvu. — Neki socialni demokrat je dejal: »Mi imamo »pravovarstvo«, in koliko jih je, ki po tem potu iščejo pravice.« pa se le redkokdaj bere, da jo je kdo tudi našel. O izgubljenih pravih ne pišejo, le kadar se jim katera posreči, takrat pa na veliki zvon tolčejo: bum, bum, bum, to smo gvinjali. Tako je pravil mož, ki že dolga leta služi pri železnici, organiziran in dobiva časnik »Eisenbahner«, »Rdeči prapor«, katera s »Štajercem« zabeli. Bon appetito! — V delavnici južne železnice so bili pretečeni teden obdarovani trije delavci za njih štiridesetletno zvesto službovanje. Vsak je dobil 120 kron, ktere je darovalo ravnateljstvo, tu pa jim jih je gospod šef delavnice lastnoročno s primernim nagovorom izročil.

Trbovlje. Obletnica »punta«. Dne 21. januarja 1906 so naši socialni demokrati pod vodstvom Linhartar napovedali stavko. Glavni namen jim je bil, pridobiti rdečim pri delavstvu zaupanje, ki je izginilo vsled nepoštenosti njihovih vodij. Da se ne krši solidarnost, je tudi »Pazniško in delavsko podporno društvo« sklenilo štrajkati. In res, 22. januarja je bila stavka splošna. Nad 2600 rudarjev je ostavilo delo. Tudi v Hrastniku in na Ojstreu so storili tako, a v Zagorju zviti Čobal ni pustil stavkati, ker se z Linhartom nista pogajala. Da vzdrži red, je prišlo v Trbovlje nad 100 tujih orožnikov in iz Ljubljane šest stotnih vojakov, ena pa v Hrastnik. Teden dnij, do 28. januarja, je bila stavka popolna. A ker je premogokopova družba na Dunaju izjavila, da zahtevam socialistov na noben način ne ugoditi, je »Podporno društvo« stavilo zmernejše zahteve. Ravnateljstvu je reklo, da ugoditi nekaterim, a le s pogojem, da gredo vsi na deio. Zato je 29. januarja šlo blizu 100 rudarjev v jamo, zatem vsak dan več.

Veliko zasramovanja so morali ti pretrpeti pred zdvijanimi demokrati javno in po cestah. Tudi vojaki so morali marsikatero požreti, a k sreči kot Nemci niso vsega razumeli. Da čimpreje neha »punt«, je ravnateljstvo poseglo po hudem sredstvu: odpovedalo je delo 33 socialnim demokratom, največjim razgrajajem. To je ostale prestrašilo. Delna stavka je trajala še do 6. svečana. Ta dan je Kristan, ki je prišel med štrajkom večkrat v Trbovlje, uvidel, da vse njegovo priduševanje položaja ne izboljša in sklenil je govor z: jutri pojdite na šilt! In res, 7. svečana je bilo vse na delu. Vojaštvo in orožništvo je odrinilo, Linhart je bil radi nekkih sumničenj aretiran, in konec je bil ropota. In uspeh? Stanarina se je znižala za 1 krono mesečno, to je bilo vse. Zato pa se je uvedel strog red pri delu, ki ga zdaj občutimo vsi. A vendar je imela stavka mnogo dobrega: zlomila je namreč neznosni terorizem socialne demokracije; ta je spoznala, da ni več strahovalka trboveljske doline, kakor je bila poprej. Največjo zaslugu za to ima Podporno društvo, ki je bilo takrat na višku svoje moči. — Linhart je še nekaj časa pozneje farbal demokrate, a nazadnje si je premislil in šel za urednika k nemčurskemu »Štajercu«, kjer zdaj organizira šnopsarsko stranko. Mi mu le želimo: Dober tek! — Poučna je bila ta stavka. Pokazala je, da se dá štrajk z uspehom vprizoriti le tam, kjer je delavstvo edino ter ima spretnega in nesebičnega vodja, česar je ravno pri nas manjkalo. Resnica je, da se dá v sedanjih razmerah pri nas več doseči z mirnim pogajanjem ko s stavkami.

Goričane. Ker naši vevški prijatelji vedno tako neomejeno hvalijo svojega Pavleta, zakaj bi i mi ne polivali našega preljubega Korlčka. Prepričani smo, da naš ljubček popolnoma nič ne zaostaja za Pavletom. Ravno tako kakor Pavle je napravil tudi naš Korlček svojim uradnikom veselico. A veselice ni napravil le svojim uradnikom, marveč tudi svojim ljubljencem in ljubljenkam liberalnim učiteljem pa učiteljicam. Proti veselici nimamo sicer ničesar, samo to se nam zdi preneumno, da so stroški take veselice gotovo veliki. Najmanj 200 kron je šlo raketom živžgat in pa goskam pet. Ako pa prosim kak delavec za boljšo plačo, pa pravi naš Korlček z vso ljubeznjivostjo: Ne morem! Pisati bi moral na Dunaj, za to veselico je pa bilo vse »frei«. Po 7. uri zvečer, ko se je pričelo veselica gospodov, ni smel v gostilno noben delavec in zagrozila se je štirikronska kazen onemu, ki bi motil gosposko pijančevanje. Grmeku svetujemo iz gotovih razlogov, naj ne sili s svojo veselico v tvorniško restavracijo, da ne doživi kaj neljubega.

Idrija. Kristan hoče povzdigniti promet v občnem konsumnem društvu, prodajati je namreč začel stare judovske razglednice, na katerih je naslikan rajni papež Leon XIII. na nosilnici, spodaj naslov: Tako nosijo papeža v Rimu. Nadaljeje pisano, da njegov dom Vatikan obsega 11.000 sob, tukaj se laže kar za 10.000, kajti Vatikan ima le 1000 sob. Dalje piše, da ima papež nad 5000 službanikov, ki skoro ničelar ne delajo, plačani pa so znamenito; s tem nehote hvalijo papeža, da on služabnike dobro plača, pokažejo se pa demokrati v pravi luči, da oni so popolnoma nasprotni, da bi bil delavec dobro plačan. No, ako zamaši s temi razglednicami njih konzum kako luknjico, tudi dober tek. — Kristan je v svojem »Napreju« napisal s priimkom Kaučiča Jakoba, da je šel v Ledine kmete hujskati, da naj podražijo mleko, seveda zato mu je tudi na razpolago nagrada 200 K, ako dokaže, da je govoril o tem s kakim kmetom. Onega pa gotovo ne bode imenoval, kateri je šel v Črni vrh nahujskati kmete, da so prenehali voziti v Idrijo po stari ceni. — Pri nas imamo neko prodajalno z mlekom, napis ji je: Prodaja z mlekom po 16 vin., v resnici, ako ga greš kupiti, moraš dati 18 vinarjev za en liter!

Promet krščanskega gospodarskega društva v mesecu januarju: Prejemki za prodano blago 8.321 K 86 v., pristopnine 22 K, deleži 123 K. Iz Ljudske hranilnice v Idriji 1.144 K 53 v. Blagajniški preostanek leta 1906 1.106 K 76 v., skupaj 10.718 K 15 v. — Izdatki: Za blago 4.543 K 15 v., izplačani deleži 824 K, voznina 495 K 84 v., užitnina 246 K 93 v., davki 250 K, izplačane obresti deležev za leto 1906 735 K 07 v., plače uslužbencev 116 K 96 v., bolniška blagajna 22 K 68 v., upravni stroški 150 K 90 v., razno 27 K 10 v. Skupaj 7.412 K 63 v.

Petindvajsetletnico je praznovala članica našega »Podpornega društva« Katarina Dešnak. Sodelavke so ji ob tej priliki podelile lep šopek in ji želele, naj bi zdrava in srečna in

čvrsta dočkala še petdesetletnico v našem krogu. I mi se pridružujemo tej želji.

Umrla je tobačna delavka Frančiška Cerkovnik, stara 32 let. V tvornici je delala 17 let. Vzrok smrti: jetika. Bila je zvesta naša somišljenica in zavedna delavka. To sta dokazovali zastavi »S. K. S. Z.« in pa »Katoliškega društva za delavke«, ki ste jo spremljali na zadnji poti k sv. Križu, ki je bila, upajmo, za našo sotrpinko lahka. Kako je bila priljubljena, je dokazala obilna udeležba sodelavk pri pogrebu. Čast tudi g. pazniku Gorjupu, ki je spremljal svojo delavko k večnemu počitku v hladni gomili.

Z lastnimi močmi.

Glasovi o državnozbornih volitvah.

Iz Litije. Ako človek redno prebira delavske časopise, posebno »Našo Moč«, vidi, da so si kapitalisti povsod enaki. Od povsod prihajajo pritožbe o slabi plači, o jako neprijetnem postopanju z delavci od strani raznih mojstrov in njihovih namestnikov. In med tem, ko ti častiti možje, bodisi fabrikantje ali drugi podjetniki tako stiskajo in izžemajo delavca in njegovo moč, potem se jim pa še čudno, dá, skoraj neumno zdi, če se delavci tu ali tam zganejo in zahtevajo svoje pravice, kot da bi delavci ne bili za drugo na svetu, kakor da delajo, trpe in — molče, medtem ko podjetniki iz delavskih žuljev spravljajo tisočake v svoj žep. Ako se hočejo delavci združiti v društvih, da bi z združenimi močmi si zboljšali svoje slabo stanje, se jim to takoj izkuša preprečiti. Dokazov za to imamo dovolj iz Litije in Tržiča. Ko se je v Tržiču ustanovilo strokovno društvo, bili so podjetniki vsi izven sebe, preganjali so voditelja in slednjič zapodili, da bi tako onemogočili združitev delavstva. Enako se je godilo v Litiji. Ko je pred dvema leti v Litiji buknil štrajk, je tedanji voditelj Čobal javno na shodu povedal, da je rekel Švarz, da se on ne bo pogajal z združenimi delavci, temveč z vsakim posebej. Švarz je dobro vedel, da on združenih delavcev ne bo premagal, torej je bila njegova nakana in njegova edina skrb, kako da zabrani združevanje delavcev. Kako se mu je to posrečilo, kakor tudi o štrajku samem, bomo še pisali, a gospodu Švarzu, oziroma vodstvu tovarne bi pa povedali danes, da se to za dolgo časa ne bo dale preprečiti. Ako je enkrat ideja, združevalna misel v delavstvu vkoreninjena, mora na dan, in bolj ko se jo zadržuje, toliko večjo moč ima. To vidimo povsod. Na Angleškem, kjer so nastala pred 50 do 60 leti prva delavska strokovna društva (Trade Union), se je tudi delavce preganjalo, prepovedal se jim je vstop v ta društva, celo postavili so skovali, ki jim je branila snovati taka društva, a vse ni pomagalo ničesar, delavci so se združevali in tako premagali podjetnike tovarni in postavili ter si priborili skoraj za polovico boljše plače, kot so jih imeli prej, a podjetniki, fabrikantje in drugi zaraditega niso prišli na beraško palico, temveč angleška obrt in industrija stoji danes na boljnjih nogah, kot je stala prej, ko delavci še niso bili združeni; in to je popolnoma razumljivo. Združeni delavci sklenejo s svojim gospodarjem kontrakt ali pogodbo: za toliko plače ti bomo izdelovali toliko blaga in v gotovi kakovosti, ki bode imela na trgu tudi dobrega kupca, da je lahko razpeča med odjemalce. Na ta način sta oba, podjetnik in delavec, vezana na pogodbo, podjetnik je zagotovljen, da mu bodo delavci izvrševali dobro blago, in delavec, ako hoče zaslužiti določeno svoto denarja, mora tudi delo izvrševati po pogodbi. Na ta način odpade mnogo nepotrebnih nadzornikov, ki so drago plačani. Pri nas je pa v tem oziru, bodisi v jedni ali drugi tovarni ravno narobe. Le veliko dobro plačanih priganjačev, delavstvo pa mora trpeti in delati, čeravno si velikokrat še za suh kruh ne zasluži. Sami se združujejo v zveze in društva, a pri tem od same ljubezni do delavstva pozabijo, da imajo delavci tudi pravico združevati se. Pride čas, ko bodo podjetniki tudi te bolezní za vselej ozdravljeni, pa tudi delavci naj store svojo dolžnost, ne držati križem rok, izobraževati se morajo in brati časnike, da bodo sposobni in kos svoji nalogi, ki jo prinese prihodnost. Naša prva in najsvetejša naloga bodo volitve za novi državni zbor. Delavci se morajo tu pripraviti že naprej, da bodo združeni in z vso odločnostjo volili za poslance take može, ki so pripravljene vselej in povsod zagovarjati pravice delavcev. Socialni demokratje niso od tistih; socialni demokrat, ako se mu zdi, se tudi skriva za grmovje, ko je čas za delo, o liberalnih poslancih pa ni niti govora, ti

rajši doma lenarijo, le semintje, kadar se jim ravno zljubi, nekoliko pokukajo v zbornico, da svet izve, da so še pri življenju. Od novega državnega zbora bomo delavci zahtevali veliko, posebno pa v prvi vrsti se moramo zavzeti za to, da se sklene postava, da se tudi delavci po tovarnah, gozdni delavci in vsi, ki dozdej še niso zavarovani za starost, zavarujejo, da se sklene postava, da bodo tudi delavci dobili penzión, ko bodo obnemogli — da ne bo treba ljudem, ki so celo življenje delali v potu svojega obraza, na stara leta z malho in palico okrog drugih ljudi iti kruha prosit. Torej pripravite se delavci povsod, da bomo edini in odločno nastopili, ko pride čas za to.

Maribor. Socialni demokratje na delu. V okolici mariborski so začeli rdečkarji predigro za prihodnje državnozbornske volitve. Njih zaupni možje raznašajo po vsih stanovanjih takoimenovane »vprašalne listke za državnozbornske volitve 1907«. Iste naj bi vsak izpopolnil takole: 1. Priimek, ime. 2. Kakšno opravilo? 3. Pri komu? 4. Stanovanje. 5. Od kedar stanuje v tem kraju? 6. V kateri deželi pristojen? 7. Koliko ste stari? Ta vprašanja naj se vestno odgovore in listek zaupniku odda. Pa mislite, da gredo samo k svojim somišljenikom? O, ne! Tudi k drugim. Ob tej priložnosti se tudi krščanskih socialcev ne izognejo, kakor navadno, v tem oziru so pač posnemanja vredni, le na delo tudi mi!

Medvodami. Naše katoliško delavsko in izobraževalno društvo v Preski je imelo veselico, ki je bila prav dobro obiskana. Prostorna dvorana je bila natlačena polna. Igralci so prav dobro izvršili svojo nalogo. Osobito se je odlikovala goričanska novoustanovljena godba in njen kapelnik. Čast.

Kropa. Na občnem zboru »Slovenskega katoliškega delavskega društva, dne 3. svečana 1907 so bili voljeni v odbor: Matija Lazar, predsednik; Janez Lazar, podpredsednik; Ignac Blazik, tajnik; Jernej Praprotnik, blagajničar; Jožef Blaznik, Jakob Šolar, Jožef Drmota, Ciril Raiglj, Anton Gašperšič, Val. Vidic. — Društvo je imelo v minolem letu dohodkov 124 K 52 v., stroškov 103 K 10 v., ostane 21 K 42 v. V čebelico se je vložilo 695 K 40 v., izdalo 639 K 60 v. Društvo ima naloženega v posojilnici v Radovljici 1.502 K 83 v. Društvo je imelo članov 83, odstopilo jih je 17, sedaj šteje društvo 66 članov. Odbor je sklenil, da ker društvo obstoja 10 let, prirediti desetletnico. Desetletnica naj bi se obhajala poleti kar mogoče slovesno. Več se bo o tem razpravljalo na izvanrednem občnem zboru, kateri se v ta namen priredi.

Tovarna za lep. S hvaležnim srcem se zahvaljujemo vsim tistim, kateri so se tako obilno naše veselice udeležili ter nam pripomogli k sijajnemu uspehu. Pristrčno zahvalo vsim blagim dobrotnikom, kateri so pri blagajni radovoljno še več založili, zahvaljujemo se tudi gospodu delovodju, kateri je nam prostovoljno znatno svoto podaril. Lepa hvala tudi našemu gospodu ravnatelju, ki je tudi lepo svoto nam na veselico poslal. Zahvala tudi vsem tistim, kateri so nam dobitke darovali ter nam pripomogli k večjemu dobičku. Vse je bilo veselo na naši veselici, najbolj pa mi delavci v tovarni za lep, ker so tako v obilni družbi nas obiskali. Kateremu pa znabiti ni bilo kaj po volji, pa prosimo, naj oprostí, ker ne moremo z vsem postreči. Obilno so nas obiskali ter prav dovoljen dobiček nam prinesli, mi pa bomo še dolgo pomnili, da imamo veliko delavskih prijateljev do zdaj zaničevani vedno smo bili, pa upamo, da bodemo tudi napredovali. Še enkrat prav lepa zahvala vsem dobrotnikom. Bog jih živi mnogo, mnogo let!

Odbor.

Krvoses kapitalizem.

Iz Vevč. Tu že zopet ni miru. Dopisnik je že docela utrujen. Ali vedno prihajajo nova kruta poročila, katera je treba sestavljati in dela je toliko, pa kako neotesane, da se človeku kar gabi, ko to trezno premišluje. Bil je dne 2. t. m., ko je neki delavec prišel v oddelek kjer se vodi vsa električna napeljava (v centralo). To je bil delavec pri električnih motorjih in ko je vse obhodil in pregledal, šel je v centralo, hoteč si vzeti košček kruha in potem nadaljevati svoje delo. V tem pa vstopi za njim obratni vodja elektrike in zavpije nad njim: »Ali nimaš nobenega dela?« Delavec se je tako ustrašil, da je pozabil kruh s seboj vzeti.

Nato ga je gnal k nekemu motorju ter se drl nad njim. Delavec, seveda ogorčen nad psovkami, ki mu jih je dajal, pravi: »A drek!« Gospod obratni vodja elektrike se obrne in pravi: »Alo, k ravnatelju!« In gospod Gweisser se napoti naprej k ravnatelju; kaj mu je povedal, se ne ve, samo toliko nam je znano, da, ko je dotični delavec prišel k ravnatelju, mu je ta rekel: »Čez štirinajst dni lahko greš, ako ni zate.« Delavec pa je šel za Gweisserjem in mu naznanil, da takoj zapusti delo, pride pa v nedeljo ali v ponedeljek in pripelje s seboj človeka, ki bo znal nemški in povedal bo precej neprijetnih stvari. Vršil se je pa tajni pomenek med Gweisserjem in ravnateljem v tovarniški restavraciji. Delavstvo je mnenja, da sta šla pit od veselja, ker sta zopet enega delavca, oziroma družinskega očeta spravila ob kruh. V strahu, da bi od strani delavstva ne slišal kake neprijetne, se je gospod ravnatelj odločil, dotičnemu delavcu poslati denar in delavsko knjižico k županu in tako tudi storil. Pri vrtarju je pa zapovedal, da tega delavca ne sme več pustiti v tovarno. Nam pa se zdi, da ravnatelj še sedaj ne ve, kakšne razmere vladajo v naši tovarni. Če le narediš napačen korak, si že v nevarnosti, da padeš na cesto. Že omenjeni gospod Gweisser naj pa pomisli, koliko psovk je že on izustil napram uradnikom. Saj je bil on prvi, ki je raznesel govorico med delavce, kako gospodari blagajnik z denarjem bolniške blagajne. Vprašam vas, gospod mažaron, od kod je prišlo govorjenje, da celo ravnatelj rabi obveze iz bolniške blagajne za povoje svojemu novorojenemu detetu. Mar ni to prišlo vse po žici iz Fužin, kakor tudi od ust do ust s pristavkom: Mi dobro vemo za vse te proklete lumparije, vemo jih iz pisarne. — Ljubi mažaron, pa še to povej, na čegav račun se je napeljevalo zvonjenje po gostilnah na Fužinah in čigavo je bilo blago? Mar ne tovarniško? Povej, kdo je plačal šiht tebi priljubljenih oseb, ko je bil eden celi dan v Ljubljani? Na vprašanje ravnatelja, kje je Lipa, je pa dobil odgovor, da na Fužinah ključavnice popravlja. Povej nam, ljubi mažaron, ko si tako pošten, zakaj nimajo delavci toliko plačanega, kolikor zaslužijo, če niso v tvoji milosti? Nasprotno pa o sebam, ki kaj vedo, se piše cel šiht, akoravno niso bile celi dan v tovarni. Kdor ima z medom glavo namazan, naj ne hodi pred ulnjak, da ga čebele ne opičajo. — Za slučaj pa, da bi bila njih milost že pozabila, kar smo tu predstavili, se pa lahko dokaže s pričami, ki jih imamo sedem na razpolago, od katerih vsak nekaj ve. Poskrbeli bomo pa tudi, da upravní svet na Dunaju izve te stvari. Prav tako, le delavce ven iz tovarne, katerih se bojite, da vas izdajo. Sicer pa je najbolje, da gospod Mažaron gre na Hrvaško svinje kupovat, Pavleta pa naj vzame za mešetarija, bo vsaj prišel enkrat čas, ko se bo zopet pričelo redno delo. Ako bo še kaj časa tako šlo bo kmalu polovica tovarne stala vsled vednega predelavanja. Pavlek dobiček išče tam, kjer ga ni. Čedalje bolj delo zaostaja. Tega ne vidi vidi pa delavce, če kdo kaj več zasluži, ko 85 kr. na dan. S tem bi bil še zadovoljen, a več je pa že preveč. Čudno je to, ko vse vidi, sebe pa ne, ko vendar več dobi, kot en delavec desetkrat. Toliko za danes, na svidenje prihodnjič!

Tržič. Nekaj je že bilo v »Naši moči« glede na Mallyjevo tvornico. Zelo žalostno je, da delavstvo ne drži skupaj in da je delavec čez delavca v naši tvornici. Imamo v naši tvornici nekega »postlauferja«, ki toži delavce ravnatelju. Misli, da ker je prišel z Dunaja k nam, da bo komandiral delavstvo. Pa se moti. Nas Tržičanov že ne bo komandiral in strahoval. Če tega pritepenca veseli »pošte« prenašati, naj gre na pošto. V tvornici jih že ne boš.

Sveta vojska

II. natis

je izšla pravkar.

Dobi se pri društvu »Abstinent« v Ljubljani in v »Katoliški bukvarni«.

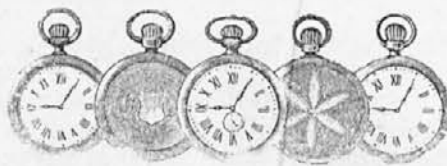
Ustanovljeno leta 1845.

JOS. REICH

Edini zavod
za kemično čiščenje obleke ter za-
storjev, barvarija in likanje usnja

na par
**Poljanski nasip —
Ozke ulice št. 4.**

Sprejemališče
Šelenburgove ulice šte. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Ustanov-
ljeno leta
1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2. v Ljubljani Podružnica Resljeva cesta št. 2. prej g. Jos. Černe,
Jurčičev trg št. 3, pri železnem mostu

priporoča svojo bogato zalogo
zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih
ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.

Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam iz-
redno veliko svojo zalogo furnitur.

Glavno zastopstvo za Kranjsko zaloga strun za
nihalne ure v vseh dolžinah in debelostih.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata

svojo največjo zalogo zgotov-
ljenih oblek za gospode,
dečke in otroke in

**novosti v
konfekciji za dame.**

Delavci, trgovci pozor!

Slavnemu občinstvu uljudno priporočam svojo preurejeno

krojaško delavnico

v kateri izdelujem **moške obleke**, kakor tudi vsakovrstne **uniforme**, in vsa
druga v to stroko spadajoča dela.

Delavcem v oddaljenih krajih drage volje postrežem z vzorci. Sprejemam tudi
že kupljeno blago v delo.

Izdelujem vse po najnovejšem kroju točno in natančno po meri. Delo sprej-
mam v vsakem kroju in vsaki množini. Slav. konsumnim društvom in gospodom
trgovcem priporočam posebni oddelek za izdelavo **konfekcij, oblek za pro-
dajo, od najpreprostejše do najfinejše izvršitve.** Na zahtevo dam tem
še bolj natančna pojasnila.

Svoji k svojim! Delavci, trgovci, podpirajte domačo tvrdko.

Za obilna naročila uljudno prosi

Matija Lazar
krojaški mojster v Kropi.

Cene brez konkurence!

Domača, poštena tvrdka!

Svoji k svojim!

„Naša moč“

izhaja vsak petek.

Cena na leto 3 krone.

Cene inseratom so:

za male šestopne oglaš: 6 vrstic 70 v.,
12 vrstic 130 v., 18 vrstic 180 v., 24
vrstic 220 v. Stopne oglaš računamo:
1 krat 9 v. petič vrsta, 2 krat 7 v. petič
vrsta, 3 krat 5 v. petič vrsta.

Uredništvo in upravništvo

„Naše moči“

Kopitarjeve ulice šte. 2.

2 12-4

Pozor!

„Slovenska delavska društva“! Kupujte svoje
potrebščine pri znani priporočljivi domači manufaktorni
trgovini:

Češnik & Milavec (pri Češniku)

Špitalske ulice Ljubljana Lingarjeve ulice

v kateri dobite vedno v veliki izbiri **najnovejše blago**
za ženska in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva. Cene najnižje.

Tovarna
za stole

Franceta Švigeljna

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
izdeluje 2805 26-2

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinejših po
najnižjih cenah brez konkurence.
Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo za-
stoj in franko.

**Delavci in delavke! Za-
htevajte v vseh kavar-
nah in gostilnah „Našo
moč“!**

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana - - - Starl trg šte. 10

Priporočam svojo
**trgovino
s klobuki
in čevlji**

**Velika zaloga
Solidno blago
Zmerne cene**

*Potniki v Ameriko
Hateri želijo dobro, po ceni in
za nesljivo petovati naj se obrnejo
Simonu Šmetetku
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.*

Delavci in delavke! Ozirajte se pri nakupovanju na tvrdke, ki z inseriranjem podpirajo naše glasilo!

Delavci in delavke! Ozirajte se pri nakupovanju na tvrdke, ki podpirajo z inseriranjem naše glasilo!